

Ekologisk grönsaksodling för den serbiska marknaden

Nina Holmlund

Olika typer av sallat ingår i Vozars produktsortiment.

Andrea Vozar och hans familj har i 23 år odlat ekologiska grönsaker. Det innebär att han började redan långt innan det blev möjligt att i Serbien certifiera ekologisk odling. Odlingen ligger på landsbygden relativt nära staden Novi Sad. En professor vid Novi Sads universitets agroforstvetenskapliga fakultet hjälpte Vozar att starta odlingen och bidrog med all know how inom ekologisk produktion. Professorn är numera pensionär, men är fortfarande med på ett hörn i odlingsföretaget.

Sortimentet

Andrea Vozar hade först grönsaksodling mer som en hobby på sidan om, det var först då professorn kom med förslaget att gå över till ekoodling som han började satsa stort på grönsaker. Han började med att odla växter som då var nya på området; huvudkål, broccoli och olika slag av sallat. Dessa är fortfarande huvudprodukter i odlingen. Familjeföretaget har nu 25 ha odling och drygt 30 personer anställda.

Marknaden

Produkterna säljs mestadels till butiker och torg. Den närmaste större staden, Novi Sad, är Andrea Vozars marknadsområde, men nu satsar han på att försöka komma in på marknaden också i huvudstaden Belgrad. Där har han dock konkurrens av andra eko-odlare.

Vozar hoppas att man med de serbiska ekologiska grönsakerna också ska kunna komma ut på den internationella marknaden. Potentiella köpare har tagit provexemplar av hans produkter men inga köpavtal har ännu gjorts.

Ekonomi

Enligt Vozar är prisskillnaden jämfört med konventionellt odlade grönsaker cirka 30 procent. Men produktionskostnaderna är hela 50 procent högre, mest på grund av att den ekologiska produktionen kräver så mycket arbetsinsatser.

Senaste år startades ett program med statsstöd, vilket eventuellt kan leda till att man i framtiden kan få stöd för mekanisering av odlingen. Statsstödet för ekologisk odling har varit 300 euro/ha och ska nu bli 500 euro.

Inom den ekologiska produktionen ökar andelen frukt och grönsaker, som nu ännu är mycket låg. Men

Ovan en produkt färdig att levereras.

Till höger plantor av olika grönsaker. Plantornas storlek och kvalitet var aningen ojämn, och hos flera tydde färgen på obalans i näringsämnes-tillförseln. Vozar odlar själv upp alla plantor som behövs.

i landet finns mycket så att säga ren mark så en potential att utöka den ekologiska odlingen finns. För ett tiotal år sedan insåg också myndigheterna detta och började då sikta på att utveckla även den delen av lantbruket.

På frågan om han kan tänka sig att igen gå över till konventionell odling säger Vozar, att det nog är svårt. Har man en gång gjort det kan man inte mer gå tillbaka till ekoodling, eftersom man redan förlorat sina kunder.

Spenatskörd på gång. För hand naturligtvis.

Ogräsbekämpningen sker för hand och kräver mycket arbetskraft. Bland de flitiga rensarna fanns bl.a. en person från Slovakien. Det gör den här grönsaksodlingen till en av de få gårdar i Serbien som har utländsk arbetskraft.

